

ANY III

NÚM 98

BARCELONA 11 JULIOL 1890

Ana Muñoz

CRÓNICA

Jo no créch en bruixas, pero francament, menos creya ab lo que ha passat.

Y consti, que no ho dich de *motu propio*, per que jo no soch politich ni *por asomo*, pero tots aquets días sentia parlar de la situació á personas doctas en la materia, y tampoch s' ho creyan.

Estavam tant fets al govern lliberal que ja 'l teniam com de familia, y are, de cop y volta es trist tenir de tornar al temps de l' im-

posició á Espanya dels alemanys, dels tractats de comers y d' altres cosas, cosetas y cosassas.

Molt se parla de la fússió de conservadors y rome-ristas, quins en amigable consorci, 's partirán aviat lo turró de la nació, victima sempre dels capritxos gubernamentals.

¡No n' hi haurá poch de *batibull!* ¡quants cambis! aquets días se fan fornadas de tot; no hi han prou mans pera firmar nombraments, reposicions de cárrechs á pobres consequents que durant cinch anys han fet dejuni, y ab tota la forsa de voluntat conservadora han conservat *incólume*, com diu aquell Gobernador, l' enteresa pel senyor y mestre, pel *sabi* cantor de Elissa, que segons fan correr malas llenguas, no ha sigut per voluntat propia lo volguer arribar al *cañdelero*, sino per un capritxo de la costella, es dir capritxo... *desitj* de ser la senyora ministra...

Y naturalment, ¡se necessitaria un cor de *monstruo* pera negar un *desitj* tal qual á una senyora que 's trova... ¡vaja ho dich! en estat interessant.

Tal vegada hauria sortit la criatura ab un silló presidencial enganxat á las darrerías del pantalón y una barra de turró aferrat á las genivas, y no sería propi que tingués de pagar lo just pel pecador. Perqué?

Dels pecats dels pares... Estiguin bons.

DOCTOR GERONI.

SONET

AL DISTINGIT XARADISTA J. STARAMSA

Després que ab tas xaradas sens pará encaparras al pobre llegidó,
ab sonets humorístichs com faig jo
tú també are 't vols encaparrá?

Quan ab tos *Trenca-closcas* á vessá y compostos ab tanta inspiració,
trastocas lo cervell mes seré y bó,
tambè 'l teu fent sonets vols trastocá?

Molt m' agrada y m' alegra de debó que quí 'l cap dels lectors logra *trenca*
al fi 's trenqui lo seu sense perdó;

Puig segons diu cert poeta y te rahó,
lo sonet sols Apolo lo inventá
perque 's trenqui la closca lo que 'l fá.

A. ROSSELL.

COT-XINADA

Tinch-fam, es un xino de molt noble casa de génit terrible y lleig com un mapa,
Ja fa quinse días que viu lo panarra donánt gran martiri als qu' ab ell s' atansan.

Gemega, suspira, renega y esclama, pateija, estornuda escup y badalla.

Si algú li pregunta que té, que li pasa, contesta enseguida repartint castanyas.

No dorm ab sosego, no pren xocolata no fuma, no mira, no escolta, ni parla.

Avuy fa deu días qu' ab veu forta d' ase, cridá al patge *Janguí* per darli un misatge y li ha dit «Escolta »atansat, bandararra.

Tinch-Sonk, te una filla »molt maca, molt maca »tan ròssa que sembla »cinquenas d' Espanya.

»Es alta y primeta, »te uns ulls com magranas, »vesteix ab molt rumbo »y llú grans alhajas.

»Aquesta xineta »¿entens? es la causa »de lo meu martiri, »mal d' ulls y migranya.

»Sens ella soch lelo, »sens ella ma rabia, »fará que l' imperi »de mi recort guardia.

»Si tú vols que prompte »recobri la calma »y posi á son centre »ma noble carbassa,

»Procura enseguida »procura portarme »á aquesta xineta »á bonas ó malas.

»Corra, cuyta, vola, »apreta las camas, »servidors endúten, »formeu emboscadas, »no triguis, no triguis, »aneu sens tardansa.

»Porteula sencera, »porteula macada, »de qualsevol modo, »lo cas es portarla: »feu lo que vos mano.

»Tenirla en ma casa farà que jo... mengi »y puga engreixarme; »sens ella, escolteume:

»No torneu á casa, »y si aixis no ho fesseu, »prepareu las galdas »que prou os las deixo »igual que tomátechs.

RICART PAPIOL.

La primera manifestació d' aquesta terrible malaltia va tenir lloch en l' any 1817.

Alguns asseguran que aquesta dolencia ha estat sempre en la India, pero opinións molt valederas, afirman que no es lo *còlera morbo* sino lo *còlera esporádich* lo que de temps immemorial invadeix aquells païssos.

En las noticias de Marco Polo recullidas en sos viatjes á la Indo-China é islas de Sonda, allí á finals del segle XIII no 's fá menció d' aquesta dolencia.

Nícolo Contí que en lo segle XIV va viatjar per Orient tampoch parla d' ella, apesar d' haver atravesat l' Indo ab numerosas caravanas y en diverses ocasions.

Mendez Pinto, viatjer portugués va publicar en 1558 las relacións de las sevas correrías en la India, y á pesar d' ocuparse ab preferencia de las malaltías indígenas, pera rés nombra la terrible que de quan en quan invadeix avuy la Europa y Asia produhint millons de víctimas que pagan tribut á una enfermetat qual origen verdader s' ignora.

Opinións hi ha pera creurer que va naixer la plaga terrible nomenada *Còlera Morbo*, de la acumulació d' inmundicias produhidas per la aglomeració de millons de personas que portadas per lo fanatisme religiós van en grans caravanas á las ciutats santas de Ingurnath, Gangadwer y Congeveram, durant certas épocas del any.

A voltas s' han reunit fins un milló d' aquets indios fanátichs en lo temps de la festa de Gangadwer en la desembocadura del Ganges. En lo Noroeste del Golf de Bengala s' hi han contat molts cops mes de cinch cents mil pelegrins y altres tants en lo mes de Maig al Sur de Madrás.

Al arribar al lloch de son destí, morts de fam, de cansanci y de miseria, s' apilotan en malas tendas de campanya, carregats d' inmundicia, mal alimentats, manifestantse en aquellas masses de carn humana la cara aterradora de la epidemia.

Allí morint com á moscas, molts quedan sense enterrar, altres sentho á flor de terra donan lloch á aquellas emanacions que produheixen los innumerables microbis que en alas del vent, aygua y llegums s' estenen per tot lo planeta portant la desolació y la mort á los païssos, per hont pasa la terrible plaga.

Cinch vegadas ha romput las fronteras asiáticas internantse á Europa; en 1830, 1846, 1854, 1865 y 1885 y en totas ha deixat mostrats terribles de la seva estancia.

En 1830 va comensar la epidemia á fer sos estragos en Gilán y Mazanderán á las voras del mar Cáspi. Després d' estacionarse algun temps en aquells punts, va invadir Bakú, Kuba y Desbent; va arribar á Astrakan

internantse á Rusia y desde allí va propagarse per Alemania, Italia, Fransa, Inglaterra y Espanya ab una rapidés assombrosa.

Dadas las manifestacións del Còlera Morbo y la seva naturalesa, no podém creurer de cap manera que la plaga que avuy abat alguns petits pobles de la provincia de Valencia, siga lo verdader Còlera Morbo Assiatich, sino alguna d' aquestas malaltías infecciosas que tan á menut se demostran en épocas calorosas en los llochs en hont la higiene y bon régimen de vida, deixan molt que desitjar.

Segurs estém que ab lo cuidado y desinfecció de las viviendas que ab tan acert 's porta á cap en los punts infectats, no está llunyá lo día que tornarà á apareixer la tranquilatat d' esperit que per uns moments han alterat las alarmants novas de La Pobra de Rugat y altres pobles de lo hermós regne de Valencia.

PEPET DEL HORT.

DE VERAS...

Cumpleix un any avuy, nena adorada,
que per primera volta vam tractarnos,
desde aquell jorn hem continuat amantnos
creixent mes nostre amor cada vegada.

Recordas que vas dar-me una camelia?
donchs encare la tinch, com gran tresor;
y al pensar que de tú es un dols recort
la beso cada instant, hermosa Aurelia.

De aqueix modo la guardo encar fresqueta.
¿Preguntas com ho he fet per conservar-la?
¿Pués no t' ho dich? de tant y tant besar-la;
Del modo que ho faig sempre en ta boqueta.

JOAN ROLDÓS.

ÍNTIMA

Per 'l carrer anava avuy
pensatiu com pot estar-ne
lo cor del tot destrossat
qu' ha perdut ja l' esperansa.
Perfúm de flors he sentit
que m' ha fet fins glatir l' ánima,
recordant aquell bon temps
en que 'ls dos nos estimavam;
un vestit també he sentit,
que per terra arrossegava,
suhor al front m' ha pujat;
y al pensar que t' acostavas,
m' hi girat sense volgué
y ¡qu' es lo que hi vist! ta mare
que ab un gat qu' era ben seu,
¡un gura l' acompanyava!

RODOLF DE NEGRI.

Qu' es lo que 'm don mal humor?
Calor.

¿y llegir un llibre ranci?...
Cansanci.

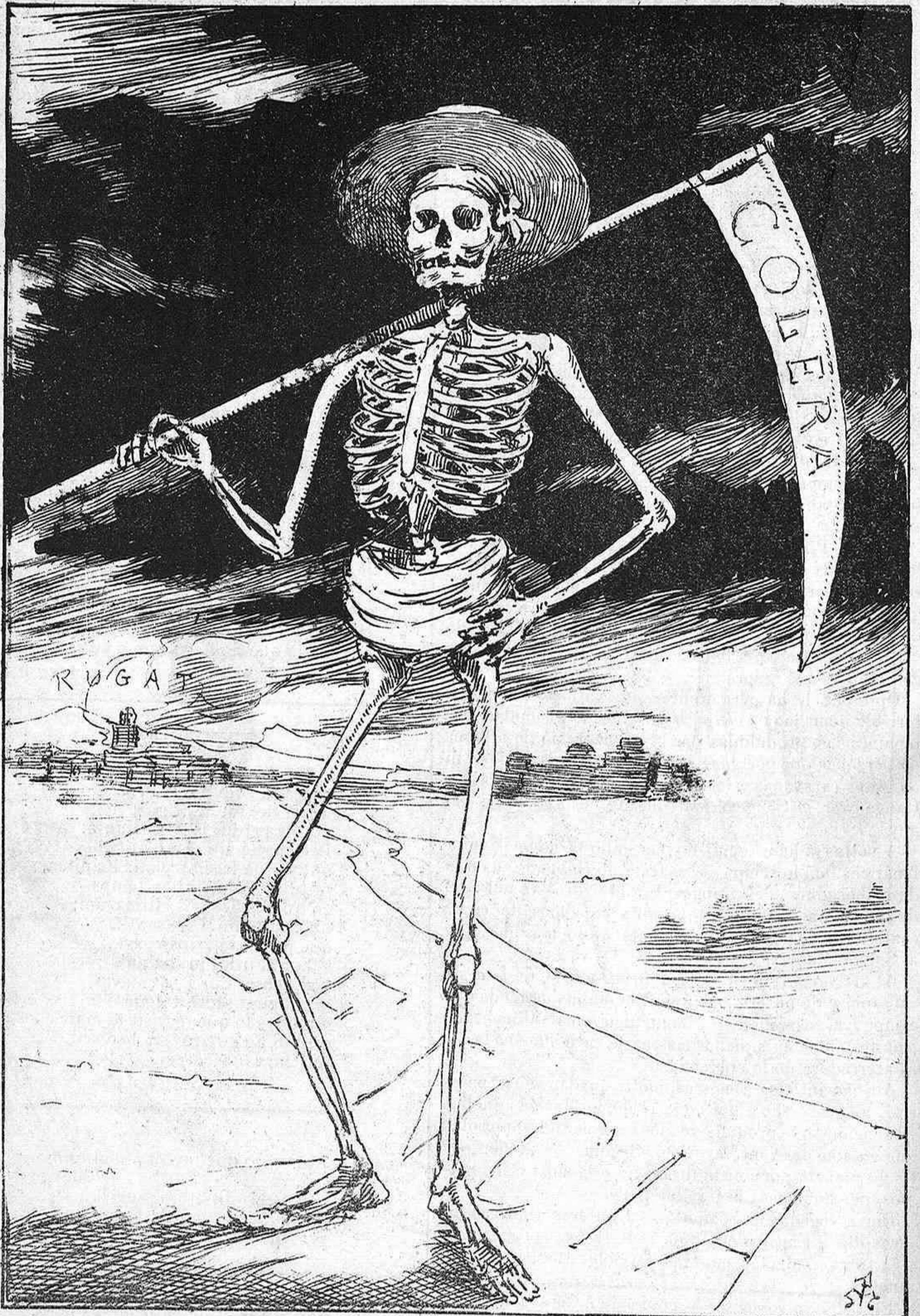
¿y 'l que 'm dòna mes tristesa?...
Pobresa.

Donchs diré ab molta franquesa
y sense cap interés,
que 'l que 'm fa patir més, es:
Calor, Cansanci y Pobresa.

RUCH NAFRAT.

PIFIA

Pel nombre dels atacats
Es veu clar que no vol *pendrer*...
Vaja, això es que 'm varen vendre
Microbis *adulterats*.

LA TOMASA
EQUIVOCHS

Una cega.

La clau del cuarto fosch.

Un mosso de l' esquadra.

Una xinxa.

Un mosquit.

Una horissontal.

Un gat.

Una campana.

Una teya.

Una conquesta

E passejava 'l divendres al vespre per la Rambla, saboreijant un cigarro de deu céntims y pegant *filada* á las nenas que passavan pe 'l meu costat, quan trovo un amich, que ab ayre molt ufá y cara de Pasqüas, va dirme:

—¿Ho has vist?

—¡Prou, per xó m' amago!

—¿Qué?

—¿No vols dir lo meu sastre, aquell que li dech dos trages?

—No, home, la meva *dallonsas*

—Home; no he tingut ocasió de véurerla pero si es cosa de admirá...

—A la meva xicota 'm refereixo.

—Are t' esplicas home, la vritat, no la coneix.

—Pensava qu' l' havías vista; acaba de passar pe 'l teu costat. ¡Ay noy! no has vist cosa mes mona; morena, ulls grossos, cabell negre y sedós y ab una quá qu' li arriba al... polisson.

—Home, *sospecho* que si tant *mona* fos, la quá deuria comensarli ahont li acaba.

—¡Bè! deixat de bromas. La vareig coneix una nit á Bethém y per cert me recordo que predicava Mossen Cipriá, y m' en vaig enamorar.

—¿De Mossen Cipriá?

—No home, de la Elena qu' es la modisteta mes *barila* de Barcelona.

—¡Bè, home, bè! es dir que 't tornas *Tenorio* de sagristía.

—Ah noy, es ahont se fan las millors conquestas; allí es ahont van á tirar l' am tot los cors lliures, que desitjan tocar... lo que buscan.

—Y digas... ¿va costarte molt convénserla?

—Cá! una mica.

—¡Ah! vamos, la dona del mico.

—¿Qué dius?

—No, re, deya que m' hi capfico... Mira demá mateix me 'n vaig á Bethém á fer una xicota, es dir no, á buscarla feta, y m' hi declaro, vaya si m' hi declaro, tot seguit li demano relacions honestas.

Enrahonant, enrahonant, varem arribar al carrer de Fernando y 'l meu amich va despedirse.

Al endemá no vaig fer rés de bó en tot lo día pensant ab lo vespre. ¡Qué en vá ser de llarch aquell disapte!

Per fi vá arribá l' hora, y á cosa de las vuyt, m' introduheixo á Bethém instalantme al costat de la porta, á la expectativa de qui entrava.

De prompte, no vaig poguer per menos que esclamá:

—¡Recristo que bonica!

Acabava de entrar una xicoteta ròssa, alta, primeta, y mes maca que una moneda de quatre rals.

Va ficarse per entre las filas de cadiras, y jo com mogut per un ressort, *trás, trás*, darrera d' ella vaig assentarme á la cadira del seu costat.

Van pasar deu minuts; no sabia com entaulá conversa; no feya mes que devorarla ab las miradas que li dirigía; ella sonreya, y alló era lo que 'm detenía; pen-

sava jo ¿qué vol dir aquest somris? pot ser busca.... pot ser se 't rifa?...

Per fi, vaig decidirme, y deixo caure 'l sombrero.

—¡Dispensil!

—Está dispensat.

—Moltas gracias. (Pausa)

—¿Quin pare predica avuy, ho sab?

—Si senyó, Mossen Cipriá.

Vaig pensá ab lo meu amich; aquell Mossen m' era simpátich sense coneix 'l.

—Ah, s' esplica molt bé; vaig continuar jo seguint lo fil; es un gran orador, jo vinch cada nit.

—Jo també, no n' hi falto cap.

Donchs miri, desd' avuy tindré mes constancia en vindre per véurerla, per que antes de parlarli ja m' ha sigut simpática y desde que li he parlat... crech que ja l' estimo.

—¿Qué diu are?

—Decididament, jo soch aixís, si vosté no te cap inconvenient en aceptar la meva companyía, desd' are 'm declaro acompanyant perpétuo de vosté y aspirant á la seva má.

Aixís va seguir la conversació, que per cert li era bastant agradable á n' ella; ja no 'ns cuidavam de la funció, ni de Mossen Cipriá que feya las delicias del auditori; fins una vella beata de professió va escandalisarnos de mala manera deixantnos com un drap brut.

Jo per prudencia vaig callar y vaig proposar á la meva *dulcinea* en perspectiva, que sortísim d' allí, y deixant la santa *maison* varem dirigirnos Rambla avall.

No varem dar quatre passos, quan sento una má darrera meu. Era 'l meu amich.

—¿Qué tal? va dirme.

—¡Calla que 'm compromets!

—Sembla que ha dat resultat?

—¡Si home, vesten!

—Adeu, y forsa sort.

Varem continuar nostre camí, jo fentli promesas que anava improvisant á mida que las hi abocava; ella fentse la desdenyosa de un modo que volía dir: continui.

Sense adonarme 'n varem entrar al carrer de Jupí.

—Ja li som va dirme aturantse devant d' una casa de raquíca apariencia.

Mitj' hora varem enrahonar, y ja 'ns juravam amor etern y en mitj de paraulas dolsas ja 'ns despedíam fins al endemá, quan un home s' atura devant nostre.

—Deu l' ampari, vaig dirli, creyent qu' era un pobre pidolayre.

—¡Deu m' ampari! ¡eh!—va contestar—tú sí que has de demanar qu' t' ampari éll y tots los sants del cel per que vaig á darte una llisó.

Jo anava á replicar, pero aquell bárbaro que no era altre que 'l pare de la xicoteta va propinar-me una puntada de peu al... allá ahont se solen dar, que 'm dispará á quatre passos d' ell, eajent de quatre grapas y estripantme 'ls pantalóns del genoll.

Al endemá, lo meu amich va venirme á veurem á casa.

—¿Qué tal! ¿has fet sórt, eh?

—¡Sí noy! Desde demá 'm torno *atóo*.

—¿Qué vols dir?

—Que may mes entro en cap iglesia, mal me penjin.

R. ALONSO.

LOS SET PECATS CAPITALS

Magatsém de comentaris sobre las debilitats humanas

PREFACI

I.

Buscant un assumpto nou
sols pel desitj de complaure
á los amables lectors
del periódich LA TOMASA,
á lo fons del meu cervell
vaig baixar plé d'esperansa
creyent trovarhi algun *xiste*
que fes esclatar rialladas,
pero, en vá, lo llach seré,
s' es tornat mar bramolanta
ahont son batuts los recorts
per sas onas amargantas.

No hi ha mes, estich perdut,
tot se agota, tot se acaba,
¿d' ahont voléu que tregui *humor*
si tinch l' ànima nafrada?

Y no obstant riure es precís,
fer riure la sort me mana,
¿si 'l riure per mi s' ha fet
per qué dir que 'l riure 'm mata?
Vaya un paper que faría,
estant com está avesada,
ma *musa* á escriure á tot drap,
agudesas xavacanas,
que are sortís, vestint dol
parlant com una romántica,
plena de gemechs y ays
fent del meu *sainete*, un drama!

¿Quí creuria ab sos gemechs?
¿quí aixugaría sas llágrimas?

¿ahont trovaría consol?
¿quí li daría posada?

Jo he nascut sols per fer riurer;
molts m' escoltan, molts me parlan,
molts me buscan, molts me cridan,
molts me miran, molts me empaytan.

Y ¡apa! riu, desventurat,
fes que rigui la maynada,
contals algun acudit,
mira qu' esperan ab ansia!

¿Qué hi fá que siguin tos versos
com lo vent de Tramontana
que desfulla sens pietat
de vistosas flors las galas?

¿Qué hi fá que la fé del cor
marceixis ab sa alenada,
deixant desert son camí
de las il·lusions mes santas?

Vihuen ab ells y aixó volen,
ab ells bromejant, y 'ls basta,
sens pensar que so un leprós
un leprós cobert de llagas,
que aviso ab' veu desfallida,
alsque 'm cercan y als que 'm parlan.
¡Fugiu d' aprop meu, fugiu,
que la lepra se encomana!

II.

¿Voléu riure? tinch assumpto,
tinch assumpto y *tela l'a ga*,
es un conjunt de embolichs,
es un magatsém de sátiras,

es un lloch plé de malicias,
es un patracol de farsas,
un reguitsé de traficas,
una infinitat de trampas,
Los set pecats capitals,
tindrà per titol, la cáustica
xispejanta producció,
que vostre favor ampara.

¿No es cert que estéu esperant
veure si tinch ó no trassa
per fer una cosa *nova*
d' una cosa tant gastada?

Os ho conech ab lo nás
teniu molta desconfiansa
desde que comenso historias
qu' es impossible acabarlas.

Pero, prometensa os faig,
(y 'm podéu creure desd' are)
que aquesta l' acabaré
per amor á LA TOMASA.

Al efecte, penso escriure
un pecat cada setmana;
y en set setmanas tindrás
tots los set pecats á casa.

Que si be no estich d' humor
tenint l' ànima nafrada,
com que faig riurer plorant,
ja cal que amaniu riallas.

Seguirá.

JOSEPH M.ª CODOLosa.

À una pajeseta

Tú del plá de Barcelona
n' ets la mes rica poncella
y creixent fresca y bufona
te tenen per la mes bella.

No ho nego perque es vritat,
ho dich sense cap malicia,
puig ton amor y bondat
sempre está en la superfície.

Negres son tos ulls com moras,
ta boqueta ab goig somriu,
tas galdas encantadoras,
y 'l cor alegre y festiu,

Sent capás de fer felís
al mes ignorant mortal,
convertint en Paradís
la vostra casa payral.

Mes jo nena he sapigut
que tú per véurem deliras
y no tens pau ni quietut
de tant que d' amor sospiras.

Jo se qu' has fet prometensas
si mon amor obtenías,
qu' ab mon cor sovint tú pensas
y á las nits fins me somnías.

Jo t' ho estimo; y ab fervor
prefereixo en mos apuros,
qu' en lloch de darme ton cor
me donguessis *¡quatre duros!*

M. GARDÓ FERRER.

EPIGRAMAS

—¿Que t' afaytas sol, Vicens?
—¿Per qué ho preguntas, Pancrás?
—Com veig que plé de talls vas...
—Es perque no tallan gens
las navajas.

—Sort ne tens,
si tallavan, ¡pobre nás!

Resultats d' una malura,
tè l' Andreu un peu tallat;
y estant bó, alegre y trempat,
per tot arreu assegura:
que un peu te en la sepultura.
Me sembla que diu vritat.

PAU DE LA LAYA.

La dona d' en Pau Ventura
va perdre un nen l' altre día
y are diu—¡quina manía!
—que ha perdut, la criatura.

En Riera te una filla
guapa, ròssa y ben plantada,
mes parlant dels banys en Trilla
va dí á n' el fill d' en Boada:
—M' en vaig noy, perque m' espera
per tirarme á mar en Pí.

--Donchs parlant dels banys, jo ahí
'm vaig tirá... á la Riera.

D. BARTRINANGA.

BALADREJAMENTS

Tens uns rissos que d' or semblan
uns ullets no gens menuts,
una boqueta ensucrada
y un nasset... d' apaga llums.

D' ensá qu' ab una mirada
lo cor, nena, vas robarme
no crech que diguis ja arreu.
que no has pres may rés dels altres.

*Dos velas tengo encendidas
en el altar de mi alma,
cuita, apágalas, nineta,
que per 'ná al llit me fan falta.*

*Para que nunca te borres,
nunca de mi pensamiento,
vaig escriurer lo teu nom
á la paret d' un cert puesto.*

*Para verte, para hallarte,
para decirte te quiero,
faría tots los papers
desde comte, hasta xufiero.*

*Yo siempre desde la calle,
tú siempre desde el balcón,
tú siempre sentme ganyotas,
jo aguantant l' aygua que plou.*

ANGEL RIUS VIDAL.

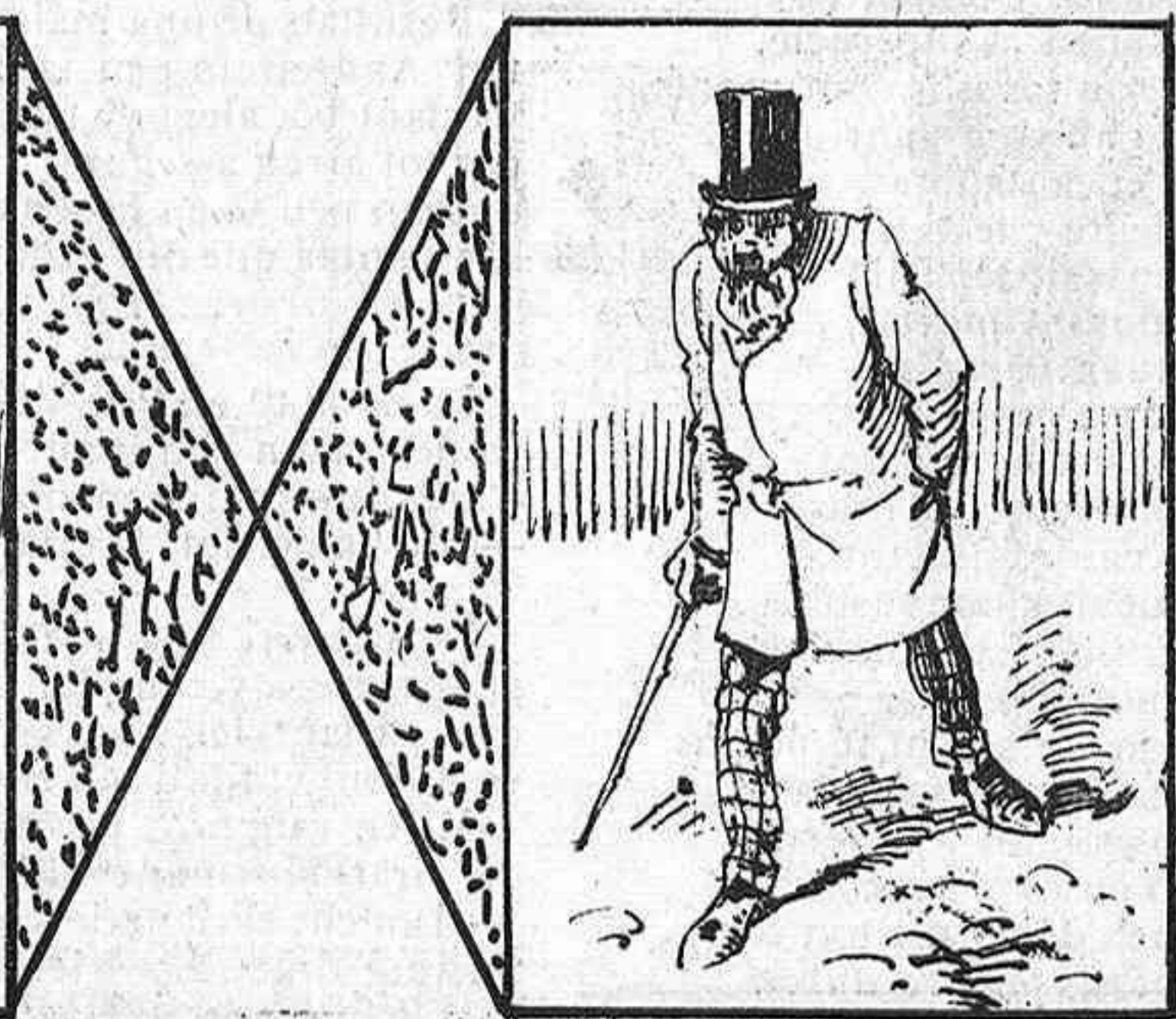
POLLERIA

—Zi 'l papá no 'm deza cazá ab la Zezilia li diré que 'm tiraré un tiro... ó doz

—Ja n' hem sortit!

—Ja hi som!

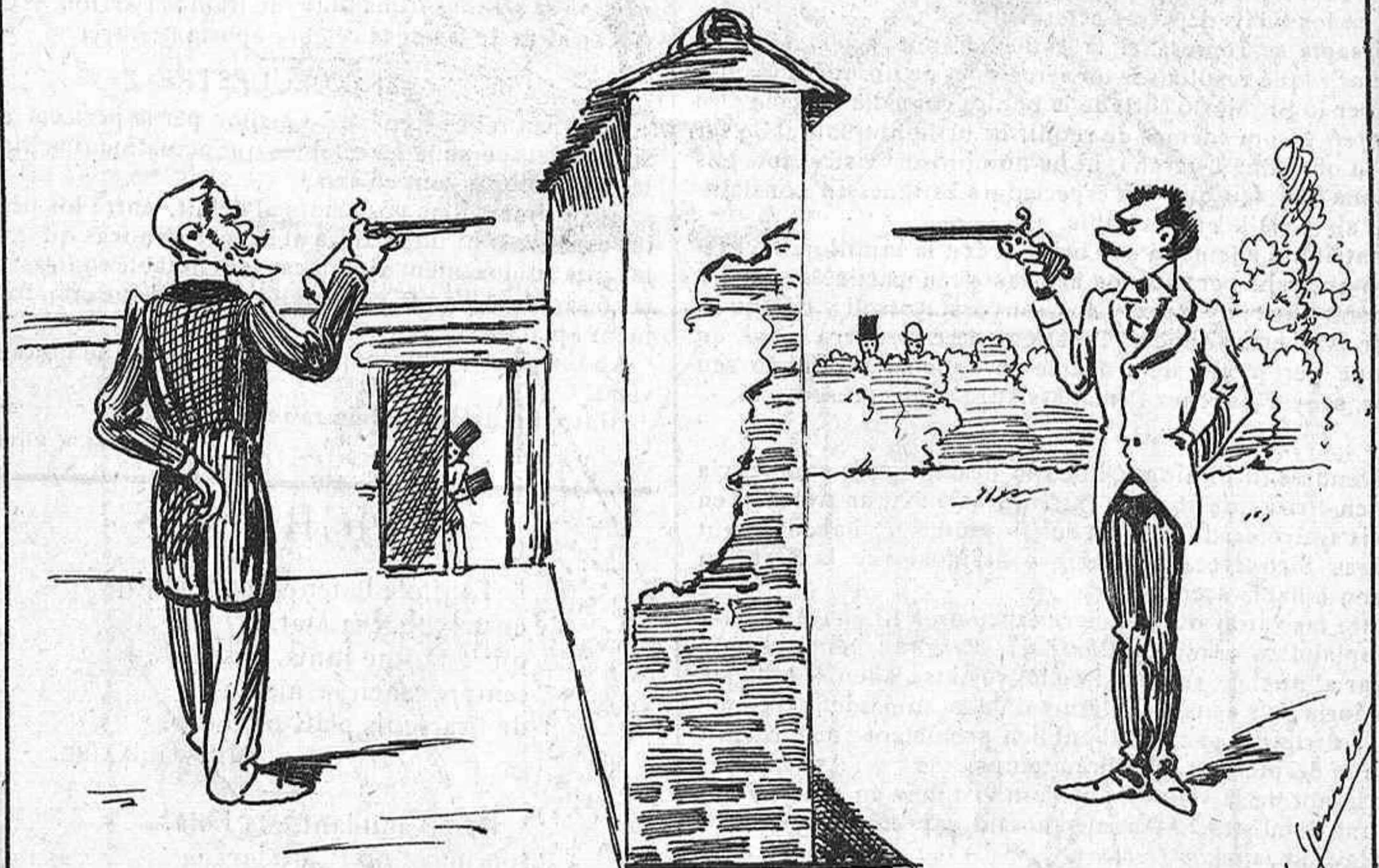

ACTUALITATS

—(Qu' es ignocent!... Ara, tè...
'm posa als peus, al costat.)

—(Quin home mes apocat!
pot se aixís l' engrescarè.)

Al mitx, un ó dos ambans;
la por pintada en la cara
y 'ls padrins un quart distants.
Son los desafios d' ara
ab molt pocas variants.

M. Gamacer

NOSTRE RETRATO

La aplaudida tiple dramática que ab tant aplauso treballa en lo teatro Gayarre, donya Anita Muñoz, es la que avuy figura en nostra Galeria.

Apesar del poch temps que cultiva l' art lírich, ahónt tant brillant porvenir li espera, posseheix un estens repertori, figurant en ell las óperas del immortal Meyerbeer: *Gli Ugonotti* y *Africana* obras las dos en las que hi dessempeña los personatjes de «Valentina» y «Selika» respectivament obteninhi verdaders triunfos per l' acert y maestría ab que interpreta tant difícils partituras.

NOVEDATS

La comedia de Sardou, arreglada á la escena espanyola per lo Sr. Valdés, titulada: *Los Burgueses de Pontarcy*, no fou del agrado del públich, per lo que siguié fredament rebuda sent aplaudits los actors ab bastanta indiferencia y sols en los finals dels tres actes últims.

Dissapte se representá la comedia en 2 actes, *Al mejor cazador...* que resultá ser un arreglo fet de un modo magistral per lo Sr. Mario (fill) de la bonica comedia italiana *Oro é oropeli* y com además de reunir la brillant qualitat de ser tota la obra una filigrana, hi ha nombrosos xistes, tots ells de bona lley, feu que los espectadors estiguessin constantment ab la rialla en sos llábis.

Contribuí además á son brillant éxit la inmillorable excusió que rebé per tots los artistas y en particular per las senyoras Guerra y Ruiz y los senyors Rossell y Balaguer.

Per avuy está anunciat l' estreno de *El primer choque*, en en que per motiu de trobarse en aqueixa capital lo seu autor, senyor Sanchez Perez, assistirá á la representació.

CATALUNYA

Divendres últim tingué lloch lo despido de la companyia cómic-lírica que ab tant extraordinari éxit ha treballat en aqueix teatro desde l' Agost del any anterior, habent rebut mostrars inequívocas de carinyo al igual que la Empresa per son notable acert.

Entre las varias obras que se executaren hi figurá la sempre aplaudida sarsuela *Chateaux Margaux* tenintse que aixecar al final 42 vegadas lo teló, vejentse además obligats la majoria dels artistas (alguns d' ells sumament connotats) á dirigir la paraula al públich prometent que tornarán y que lo despido será per breu temps.

Ab honor de la vritat no havíam vist may en nostres teatros una demostració tant afectuosa á cap companyia. Alló semblava lo *delirium tremens*.

Per motiu de no haber arribat la *troupe* Franceschini, diumenje se dongueren dos representacions de *La Tempestad* que sortí en conjunt algo desigual á causa de la perentorieat en que se posá en escena, rebent no obstant aplausos las

senyoras Valls y Salvador y los senyors Riuhet y Cidron. La orquesta fou dirigida ab molt acert per lo reputat mestre senyor Cotó.

In cerca di felicitat opèreta nova del mestre Suppé, fou la destinada pera debut de la companyia italiana.

La nova obra durant los dos primers actes siguié escoltada ab molta prevenció, pus apesar de que algunas pessas musicals demostren l' estre del popular autor de *Donna Juanita* y *Boccaccio* passáren desapercubidas per complert.

En lo tercer acte se aplaudiren ab verdader entussiasme dos notables números, lograntse sa repetició.

Algo contribuí al escás éxit alcansat en los primers actes las pocas facultats que posseheix lo tenor senyor Sadini, pera desempeñar paper tant importantíssim com lo que te confiat.

Durant lo trascurs de la representació sentiren aplausos las senyoras Ferrara y Morroto y lo conegut senyor Gro si que ab sa *vis-cómica* de bona lley sostingué tota la obra.

Lo senyor Doretta s' encarregá de una part sumament insignificant demostrant ser un verdader caricato, sent també molt aplaudit.

Creyém que un cop desaparescuda á la companyia la impresió que fa lo treballar en un nou públich, logrará agradar la última obra de Suppé.

TÍVOLI

Durant los últims días s' han dat algunas representacions de la sempre aplaudida sarsuela *Cádiz* habent obtingut un perfecte desempeñyo, distingintse la senyora Mariscal que feu una «Curra» molt curra secundantla ab acert los senyors Mata y Pinedo.

També s' ha resucitat *Los hijos de Madrid*, una de las sarsuelas mes notables del mestre Cereceda, que alcansá regular éxit per lo desigual que sortí, distingintse tant sols la senyora Montañés y los senyors Hidalgo y Moron.

Lo saynete lírich *Las doce y media... y sereno* que tolas las nits se dona com á torna de la funció, obté cada día mes notable éxit, fent lluhir los artistas sos xistes d' un modo molt particular. Los héroes son los senyors Pinedo y Mata que desempeñyan sos papers ab una *vis-cómica* inmillorable.

Se prepara *Los fusileros* y *Rip-Rip* además del estreno de *El chaleco blanco* última obra de Ramos Carrión y Chueca, qu' es altra de las de la célebre aposta literaria.

CIRCO EQUESTRE

Molt ben rebut siguié Mr. Casthor per la perfecta caracterisació dels personatjes célebres que actualment brillan mes, tant en política com en arts.

Los primers días posteriors al debut, entre los personatjes espanyols hi intercalava al senyor Cánovas qu' era tolas las nits ruidosament xiulat, causant notable contrast al imitar ó caracterisar á Pí y Margall y Sagasta que eran frenéticamente aplaudits.

Ab tot, es un número que halaga, encar que no causi novetat.

Dintre breus días debutarán nous artistas.

UN CÒMIC RETIRAT.

EPIGRAMAS

Tant plé tenen sempre el pap
en Joseph y la María,
qu' estantne junts, ja se sab,
sempre tenen la manía
de tirarse 'ls plats pe 'l cap.

MET-GUIXAIRE.

De pis mudantse la Lola,
son marit no l' ajudava,
y ella li deya cremada:
vols que desocupi sola?

PEP MARTRA.

EXCITANTS

—Vaja, crech qu' he dinat bé;
Rosbeeff, ostras, llagostins,
y ara aquest bock cos en dins...
—Si pero, jo ho pagaré.

—Quan arrivis á aquell pás,
pensa á aixecar bé la cama.
—Be, bé... pero ¿què veurás?

—'M sembla que 'n tindré un feix.
—¿Qué tens?
—Que 'l culant 'm cruix..
Ay, que ja 'm sento un esqueix
per un puesto que... m' escriuix.

Nostre estimat company de Redacció lo reputat poeta Sr Ayné Rabell, ha guanyat en lo Certámen literari de Tarrasa, per sa poesia *Lo fadri major*, lo premi consistent en un gerro artístich de bronzo, ofert per lo Tinent d'Arcalde del Ajuntament d' aquesta ciutat, don Gabriel Lluch.

Rebi 'l nostre company y amich, la més franca enhorabona per la distinció de que ha sigut objecte.

Los periódichs francesos diuhen que á Córcega ha ocrregut un cas paregut al del nostre compatriota Joseph Borrás. Lo tribunal de Bartia ha condempnat á un tal Lepidi á 15 anys de treballs forsats, per considerarlo co-autor d' un assassinat, resultant are que la verdadera culpable, qu' es una dona que també ha sigut condemnada, ha confesat en alta veu que Lepidi no es culpable, ni tinguè part en lo delicte.

Un xich més de cuydado, senyors de la Justicia, que la vida de una persona val molts diners; y un disgust d' aquestos donat á un home honrat, mata mes que la mateixa guillotina.

'Ns visita de nou lo apreciat setmanari *Barcelona Comica*. Inútil creyem dir que agraphim la deferencia de la nova empresa, admetent gustosíssims lo cambi, pues per lo motiu de que no eram correspostos ab aytal galanteria 'ns vejerem precissats á retirarlo.

'S veu que al senyor Escuder li van tallar bé lo tél de la llengua.

Ab uns quants com aquest, pot ser no inspirariam tanta llástima als estrangers.

Als aplausos que va sentir dit orador al Meeting del Tivoli, hi anyadim los nostres.

Y avant, qu' axis es com se fá camí!

L' altre día várem sentir á un bolsista que deya, al veurer que 's prenía paper ro céntims mes car del tipo: *Massa me 'n donas; ¡deu ser esberginia!*

Y bé va pasar d' esberginia!

Carbassa y de rebaquet!

'S veu que la febra estatuaria encara dura.

A Logronyo s' ha acordat aixecar una estátua á don Práxedes M. Sagasta.

Si segueix aquesta *séba* un quant temps, l' ofici d' escultor será 'l de mellor porvenir.

Ja ho veig... 'n té una 'n Lopez

Diu que aquets días corria una fulla conservadora clandestina.

¡Que pillos que son 'ls gats!

'N saben molt, vaja!

Mentrestant á Madrit tot se torna en serenatas y banquetes á Catalunya segueixen las huelgas y lo repartiment de sopa; lo cólera recrudex en la Provincia de Valencia y los mestres no cobran. Y... viva la Pepa!

Péra lo diumenje próxim 13 del corrent se prepara en nostra Plasa de Toros una corrida extraordinaria en la que 's lidiarán 6 braus toros de la ganadería andalusa de D. Anastasi Martin per las cuadrillas que 'dirijeixen los afamats destres Mazzantini y Guerrita.

La fama que justament te alcansada la ganadería y la de los celebres destres contractats, fan esperar que la Empresa conseguirá veurer un plé de gom á gom.

Lo tren de la vía de Valencia acostuma á passar los túnels de las Costas de Garraf ab una complerta obscuritat en los wagons.

No 's podría fer compendrer á aquella gerencia la seva obligació?

Y van mil y una.

En lo tren de la vía del Nort passa á poca diferencia lo que á la de Valencia, ab la adició de que alguna esquerda dels fanals regala als passatjers ab una pluja d' oli.

No valdria mes qu' aquell oli que fa mal bé los trajos, s' aprofités cremantlo y allumenánt?

Y van mil y... dos.

Senyors individuos de la Junta de Sanitat, ¿que no s' han enterat de las condicions higiénicas de que está possehit lo teatro del Circo?

Si no 'n saben rés, llegeixin *El Diluvio* de dissapte passat y veurán que en dit teatro hi han focos de corrupció capassos no de portar lo cólera á tota aquella barriada sino de inculcar totas las epidemias possibles en tot Barcelona.

Apa espavilarse, que la higiene reclama no tenir consideracions á ningú.

Algú se 'ns ha queixat d' una cigala qu' arrossegan los xicots pel carrer y qu' está ja en estat de descomposició.

Home que l' enterrin aviat.

¡Ja put!

BIBLIOGRAFIA.—Hem rebut 1 exemplar de *Bon Jan qui paga* bonica comedia en 1 acte que arreglá á la escena catalana don Ernest Soler de las Casas y que ab tant bon éxit se representá en la temporada última en lo teatro Romea. Agraphim al autor la deferencia que 'ns ha tingut.

Plassa de Toros madrilenya

Sembla que en la *currida* que tenia anunciada l'Espasa Mateu ha donat la alternativa al destre *Elisa* y ha comensat la funció ab grans protestas per la part del públich.

A última hora s' ha sapigut que los civils despejavan la plassa y es tem que acabi tot com lo rosari de l'Aurora.

SEMAFORO NACIONAL

Horizonts negres com gola de llòp, la mar *plomissa*; núvols prenyats d' electricitat; lo barómetro ja no pot estar més baix; se senten udòls llunyans de proxima y horrorosa tempestat.

Desde l'observatori «La Elisa» s' han enviat comunicacions á totas las comandancias de Marina, comités y círculs en *conserva* pera que notifiquin á tots los capitans, pilots y pilotas que feya 5 anys que no navegavan, es fassin á la vela ab molt cuydado, pus los escolls que han de trovar han de ser molts é insuperables, pero que poden guanyarse arriant velas é issant garrots, deportacions y altres maniobras que ja s' anirán dihent.

VENIDAS

Lo senyor Durán Ybás, duenyo d' una acreditada polleria, ha rebut un *mico* madrilenyo que 'l dará á un preu arreglat, ó de franch.

Medecina pels tontos, se 'n trovará de bona en lo Bolsin Catalá del carrer del *ensarrono*.

Se venen las edicions casi novas de la Lley del Sufragi Universal, la del Jurat y otras lleys, ó 's donarán á cambi de mordassas, garrots y otras joguinas

NOTICIAS MARITIMAS

Lo vapor *Sufragi Universal* qu' acaba de sortir del astillero y ab lo qual tantas esperansas s' hi tenian fundadas, es tem no dongui lo resultat que s' esperava gracias á haverlo confiat á un capitá y tripulació que farán tot lo que pugan pera tirar-lo á pico.

Es creu que ja en lo primer viatge que ha d' efectuar proximament 's veurá que malaguanyats los diners y lo temps que s' hi han gastat.

En aquest moment está fent lo cargament qu' es de urnas de doble fondo, esquelas mortuorias, municipals dobles, sarróns, garrots y alguna *pareja* de civils.

Se tem també que lo barco en comtes de fer aygua fassi sanch.

Lo vapor *España* carregat d' honor nacional ha cambiat fa cinch ó sis días la tripulació espanyola ab un altra d' *alemana*.

Hi ha opinions qu' aquest cambi de personal costi lo barco als seus consignataris.

Ya comensa á dar guinyadas.

Lo barco!

QUENTOS

Un patje oferint los seus respectes á una primcesa li digué:

—“Als peus de sa Altesa son Sereníssim.”

—¿Qué diu ara?—contestá ella.

—Dispensi, que no sé de gramática.

J. CASANOVA V.

—¿Qué li ha semblat, senyor Rodas, la professó? vaig preguntar á un herbolari conegut meu.

—¿Qué vol que 'm haji semblat?... Lo de cad' any.

—¿Ha vist quants empleats y militars hi anavan?

—No me 'n parli, home; molts *Sangoneras* y cap herbolari.

A. TORRES.

En un judici oral.

—Pero vosté al atrapar-lo á dins de la casa portava un revolver.

—Era per si algú m' hagués volgut robar lo qu' hagués prés.

En un café.

Un parroquiá demana una truyta y al partirla hi trova un cabell.

—Mosso!

—Qué s' ofereix?

—Tè, portam un' altra truyta y guarda aquesta pera quan vinga un calvo.

Un subjecte á qui un inglés li feya una pregunta, va dir dirijintse á un seu amich:

—Quin home més bestia!... Ni s' entèn ni entèn lo que se li diu.

Telégramas

Madrid 7.—3 tarde.—Al entrar 'n Cánovas en lo Congrés s' ha sentit un xiulet molt fort que ha exasperat los ánimos; mes tart s' ha sabut qu' era d' una locomotora.

MONJETAS.

Id. 7.—4 id.—S tracta de processar á la locomotora qu' ha xiulat aquesta tarde.

Pot ser es treguin tots los xiulets dels trens.

MONJETAS.

Id. 7.—4 id.—En los Cafés de aquesta Capital s' han saldat innumerables comptes de consumacions.

MONJETAS.

Mónaco (Casulá) 8.—4 id.—S' están llempiant les ruletas y 's nota molta animació entre 'ls mossegas.

ALTRE, VEGADA Y C.^a

¡¡LA FAMILIA!!

Tot brenant ja s' han brallat;
lo noyét també ha rebut;
fins lo *chelin* n' ha llepat;
y d' aixó, hi ha algun llanut
que 'n diu: *Lo perfecte estat.*

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Ma primera es animal,
ma segona negació,
y trobarás en ma total
arma que fa molta pó.

M. EMULAP.

CONVERSA

—¿Qué vas á dinar, María?
—No, Joseph, vaig á fé 'l llit.
—¿De qui? ¿De la teva mare?
—D' un que tots dos havém dit.

BRUNO DURÁN.

TRENCA - CAPS

M. Aglá de Tor.

Formar ab aquestas lletres lo 'titol
d' un molt aplaudit drama catalá.

N. N.

ANÁGRAMA

Passant p' el poble de *Tot*
lo f' del senyor Pasqual,
al sé al *tot* ¡pobre xicot!
ab un *tot* va ferse mal.

RAMÓN OJEDA LÓPEZ.

ROMBO

Sustituhir los punts ab lletres de
modo que vertical y horisontal digan:
Primera ratlla: Xifra romana; 2.ª: Hé-
roe espanyol; 3.ª: Ciutat d' Italia; 4.ª:
Per jugar, 5.ª: Inicial.

PEDRO BOLADERES.

SINONIMIA

Digas á la *Tot* que vaigi
al armari de la Pona
y que 'm porti la *Total*
que la vull llegí una estona.

J. TROMPETA.

GEROGLIFICH

io D. a
FA
Ba. Ba. Ba.
AQI
No T Kix
al. AL. al.

JAUME SANS Y RIBALTA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NUMERO ANTERIOR

Xarada.—*Ca-mi-la.*
Sinonimia.—*Rosa.*
Endevinalla.—*La Serra.*
Mudansa.—*Papa, Pepa, Pipa, Popa,*
Pupa.

Trenca-caps.—*Boqueria.*
Logogrito numérico.—*Faustino.*

Rombo.
C
M A R
C A L A F
R A L
F

Geroglifich.—*Per serras un fusté.*

LA TOMASA

PERIÓDICH PESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI
Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre. . . . . 1'50 ptas.
Cuba y Puerto Rico id. . . . . 2 " "
Extranger id. . . . . 2'50 " "

NOTA—Tota reclamació podrá diri-
girse á la Administració y Redacció del
periódich, carrer de Sant Pau, n.º 56.
LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Pau, 56.—Barña.